

**KNOW
YOUR
RIGHTS**

KNJIŽICA O PRAVIMA

GLUHIH I NAGLUHIH OSOBA

IMPRESSUM:

Izdavač: Udruga gluhih i nagluhih Nova Gradiška

Autor: Josip Bošnjak, oec. ; Antonia Kraljić, bacc. admin. publ.

Urednik: Josip Bošnjak, oec. ; Antonia Kraljić, bacc. admin. publ.

Grafička priprema i oblikovanje: Domagoj Jakić

Godina izdanja: 2024.

UVOD

Gluhe i nagluhe osobe su jednaka ljudska bića s punim ljudskim pravima, koja pripadaju svima, neovisno o bilo kojem hendikepu. Međutim, zbog prirođenih ili stečenih oštećenja sluha, njihovo postojanje i samoostvarenje često su ograničeni.

Kao i svi ostali, gluhe i nagluhe osobe odgovorne su za kvalitetu svog života, odgovorne su prema društvu, ali i društvo je odgovorno prema njima. „Što je hendikep manje vidljiv, to okolina manje razumije njegove posljedice. S obzirom na to da je gluhoća najmanje vidljiva od svih hendikepa, najmanje je shvaćena od strane javnosti.“ (Ivasović, Andrijević Gajić, 2009:16)

Nažalost, zbog specifičnosti njihovog hendikepa, gluhe i nagluhe osobe često ostaju isključene, gotovo izolirane iz društva — od najranije dobi, zbog nedostatka tumača znakovnog jezika i pomagala u obrazovnom sustavu, a kasnije i u radnom okruženju. Zbog komunikacijskih barijera, koje predstavljaju glavnu prepreku zdravom suživotu s ostalim članovima zajednice, gluhe osobe ostaju međusobno upućene. U takvoj situaciji ostaju neinformirane i onemogućene da ostvare svoje potrebe — od socijalizacije i prihvatanja, do realizacije svojih potencijala.

Udruga gluhih i nagluhih Nova Gradiška (UGNG) kroz svoj volonterski, socijalno-humanitarni, kulturno-prosvjetni i rekreativni rad nastoji pomoći svojim članovima u zaštiti njihovih interesa. Također, promiče sve aspekte kvalitetnog života osoba s oštećenjem sluha i nastoji podići svijest šire društvene zajednice o položaju gluhih i nagluhih osoba.

Nastojimo informirati naše članove o pravima koja im pripadaju i pomoći im u njihovom ostvarivanju. Stoga smo odlučili sastaviti ovu knjižicu, u kojoj su navedena većina prava koja gluhe i nagluhe osobe imaju, kako bismo im olakšali ostvarivanje tih prava i poboljšali svakodnevni život. Informirajući ih, želimo pridonijeti njihovoj lakšoj integraciji u društvo i povećati međusobno razumijevanje između osoba oštećenih sluha i šire zajednice u kojoj žive.

UGNG

Sadržaj

1. PREDUVJET OSTVARIVANJA SVIH PRAVA	6
1.1 Rješenje o stupnju tjelesnog oštećenja	6
2. PRAVA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA	7
2.1 Pravo na profesionalnu rehabilitaciju	8
2.2 Invalidska mirovina	8
2.3 Pravo na beneficirani radni staž (staž mirovinskog osiguranja s povećanim trajanjem)	10
2.4 Pravo na doplatak za djecu	10
3. PRAVA IZ ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	12
3.1 Pravo na utvrđivanje tjelesnog oštećenja	12
3.2 Pravo na slušna pomagala	13
3.3 Pravo na surdotehnička pomagala	15
4. PRAVA IZ SOCIJALNE SKRBI	16
4.1 Pravo na inkluzivni dodatak	16
4.1.1 Razine potpore	17
4.1.2 Način ostvarivanja prava	20
4.2 Pravo na smještaj i pomoć u kući	20
4.3 Pravo na obrazovanje i zapošljavanje	21
4.4 Pravo na prijevoz i ostale usluge	21
5. PRAVA IZ OBRAZOVNOG SUSTAVA	22
5.1 Pravo na prednost pri upisu na visoka učilišta	22
5.2 Naknada dijela troškova prijevoza	23
5.3 Pravo na izravan upis u studentski dom	24
5.4 Pravo na stipendiju	24

KNJIŽICA O PRAVIMA GLUHIH I NAGLUHIH OSOBA

6. PRAVA IZ RADNOG ZAKONODAVSTVA	25
6.1 Prava vezana uz zapošljavanje osoba s invaliditetom	25
6.2 Pravo na profesionalnu rehabilitaciju	30
6.3 Pravo prednosti pri zapošljavanju	32
7. PRAVO NA TUMAČA ZA ZNAKOVNI JEZIK	32
7.1 Zakonodavni okvir	33
7.2 Situacije u kojima se može koristiti tumač za znakovni jezik	33
7.3 Kako osigurati uslugu tumača	34
8. POREZNE OLAKŠICE	34
8.1 Boravišna pristojba	34
8.2 Neoporezivi dio dohotka (osnovni osobni odbitak)	34
8.3 Pravo na smanjen PDV-a na pomagala (5%)	35
9. KOMERCIJALNA PRAVA	36
9.1 Hrvatske željeznice i putovanje brodom	36
9.2 HAK	37
9.3 Gradska knjižnica nova gradiška (GKNG)	37
9.4 A1	37
9.5 ISKON	38
10. BAZENI POVLASTICE	38
10.1 Lipik – Bazeni	38
10.2 Aquapark Shhhuma	38
10.3 Bazeni Slavonski Brod	38
11. POPIS ADRESA USTANOVA	40

1. Preduvjet ostvarivanja svih prava

♦ 1.1 Rješenje o stupnju tjelesnog oštećenja

U Republici Hrvatskoj stupanj tjelesnog oštećenja za osobe s invaliditetom određuje se na temelju medicinske dokumentacije i pregleda te se procjenjuje prema pravilnicima koje je donijelo Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Postupak za utvrđivanje stupnja tjelesnog oštećenja provode ovlašteni liječnici i tijela vještačenja, a rezultat tog postupka je rješenje koje se izdaje osobi s invaliditetom.

Evo koraka za dobivanje rješenja o stupnju tjelesnog oštećenja u Republici Hrvatskoj:

PRIKUPLJANJE DOKUMENTACIJE:

Osoba s invaliditetom mora prikupiti svu relevantnu medicinsku dokumentaciju koja dokazuje postojanje tjelesnog oštećenja. To uključuje nalaze specijalista, bolničke otpustnice, rezultate dijagnostičkih pretraga i slično.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA:

Zahtjev za utvrđivanje stupnja tjelesnog oštećenja podnosi se Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (HZMO). Uz zahtjev, potrebno je priložiti prikupljenu medicinsku dokumentaciju.

MEDICINSKI PREGLED:

Nakon podnošenja zahtjeva, osoba s invaliditetom će biti pozvana na medicinski pregled koji provodi ovlašteni liječnik ili komisija.

VJEŠTAČENJE:

Na temelju pregleda i medicinske dokumentacije, ovlašteni liječnik ili komisija utvrđuju stupanj tjelesnog oštećenja prema važećim pravilnicima i tablicama o invalidnosti.

IZDAVANJE RJEŠENJA:

Nakon provedenog vještačenja, izdaje se rješenje o stupnju tjelesnog oštećenja. Ovo rješenje je potrebno za ostvarivanje raznih prava i povlastica, kao što su invalidske mirovine, socijalne naknade, parkirne povlastice i druga prava.

Pravilnici i tablice: Za utvrđivanje stupnja tjelesnog oštećenja koriste se pravilnici i tablice koje propisuju kategorije invalidnosti i kriterije za ocjenu oštećenja. Primjeri pravilnika uključuju Pravilnik o metodologijama vještačenja, Pravilnik o utvrđivanju postotka tjelesnog oštećenja, i drugi.

Prava na temelju rješenja: Ovisno o stupnju tjelesnog oštećenja, osoba može ostvariti različita prava, uključujući pravo na invalidsku mirovinu, financijsku pomoć, subvencije za prilagodbu stambenog prostora, pravo na osobnu asistenciju i slično.

2. Prava iz mirovinskog osiguranja

Ovaj sustav regulira područja umirovljenja, rehabilitacije te prava koja proizlaze iz pronatalitetne politike. Gluhim i nagluhim osobama omogućuje ostvarivanje tih prava po povlaštenim uvjetima. Također, rješenja o stupnju invalidnosti koja izdaje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje temelj su za ostvarivanje većine ostalih prava i povlastica.

◆ 2.1 Pravo na profesionalnu rehabilitaciju

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti osoba kojoj je prema posebnom propisu utvrđen status osobe s invaliditetom te time ispunjava uvjete za upis u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom

Riječ je o pravu osobe s invaliditetom na korištenje usluga centra za profesionalnu rehabilitaciju utvrđenih individualnim planom profesionalne rehabilitacije.

Osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju po općim programima, a ako je to potrebno zbog vrste i težine invaliditeta ili uspješnosti rehabilitacijskog procesa i u posebnim školama i ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, po prilagođenim ili posebnim programima.

Zakonom o mirovinskom osiguranju osiguranicima se, ako zadovoljavaju uvjete, obvezno osiguravaju prava na: starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu, invalidsku mirovinu, obiteljsku mirovinu, najnižu mirovinu, osnovnu mirovinu, profesionalnu rehabilitaciju, nadoknadu zbog tjelesnog oštećenja, nadoknadu putnih troškova u svezi s ostvarivanjem osiguranih prava.

◆ 2.2 Invalidska mirovina

Da bi osiguranik ostvario pravo na invalidsku mirovinu moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- postojanje djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti (zbog bolesti, ozljede izvan rada, ozljede na radu, profesionalne bolesti)
- uvjet staža

Ako je invalidnost osiguranika nastala zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, pravo na invalidsku mirovinu stječe se bez obzira na dužinu mirovinskog staža.

Pravo na invalidsku mirovinu osiguranik ima od dana nastanka djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, ako Zakonom o mirovinskom osiguranju nije određeno drugačije.

Postupak se pokreće na prijedlog izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite ako se radi o zaposlenoj osobi ili na osobni zahtjev stranke ukoliko je osoba nezaposlena podnošenjem zahtjeva nadležnoj područnoj službi HZMO-a. Uz zahtjev se prilaže i cjelokupna medicinska dokumentacija, ujedno i prijava ozljede na radu (ako postoji). Nadležna je područna služba HZMO-a na području koje je prebivalište osobe koja podnosi zahtjev.

Da bi se ostvarilo pravo na invalidsku mirovinu potrebno je popunjenom

- zahtjevu za mirovinu (Tiskanica_zahjteva_br_1_2.) priložiti:
  1. Izvješće s nalazom i mišljenjem o zdravstvenom stanju i radnoj sposobnosti (OBRAZAC 1-IN , izdaje izabrani doktor medicine)
- OBRAZAC 2-IN (opis poslova)
- prijavu o ozljedi na radu koju je ovjerio HZZO
- rješenje o utvrđenoj profesionalnoj bolesti
- radnu knjižicu u izvorniku ili ovjerenju preslici odnosno izjavu da ne posjedujete radnu knjižicu (ako nije dostavljena uz Obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu)
- pisani dokazi o stažu koji nije upisan u radnu knjižicu odnosno izjavu da ne raspolazete pisanim dokazima o stažu
- potvrdu o stažu osiguranja s povećanim trajanjem
- pisane dokaze o zaposlenju u inozemstvu (npr. karte osiguranja, pregled inozemnih razdoblja osiguranja, potvrde o zaposlenju, broj osiguranja inozemnog nositelja osiguranja i dr.)
- izvatke iz matice rođenih i vjenčanih ako ste radili u inozemstvu
- izvatke iz matice rođenih za svako dijete
- potvrdu o razdoblju sudjelovanja u Domovinskom ratu – PS obrasci (osobe koje su sudjelovale u Domovinskom ratu)

- potvrdu o statusu hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata – dragovoljca iz Domovinskog rata – BR obrazac (osobe koje su sudjelovale u Domovinskom ratu).

Ako se radi o privremenoj invalidskoj mirovini potrebno je priložiti i potvrdu nadležne službe za zapošljavanje o razdoblju, odnosno razdobljima nezaposlenosti nakon završene profesionalne rehabilitacije i činjenici da je invalid rada na poziv nadležne službe za zapošljavanje bez odgađanja prihvatio ponudu o radu, odnosno ako nije prihvatio ponuđen posao.

Za vrijeme zaposlenja ili drugog svojstva koje je temelj osiguranja postupak za ostvarivanje prava na temelju invalidnosti pokreće se po službenoj dužnosti u povodu prijedloga izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite (tj. liječnika).

◆ **2.3 Pravo na beneficirani radni staž** (staž mirovinskog osiguranja s povećanim trajanjem)

Zakonom o stažu osiguranja s povećanim trajanjem, gluhim osobama zaposlenima s punim radnim vremenom svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa se kao 15 mjeseci. Osobe s invaliditetom, da bi im se staž beneficirao, trebaju od HZMO, nadležne područne službe, zatražiti da im se posebnim rješenjem (koje se donosi na temelju nalaza i mišljenja ovlaštenih vještaka) utvrdi status osobe s invaliditetom.

◆ **2.4 Pravo na doplatak za djecu**

Zahtjev za ostvarivanje ovog prava podnosi se nadležnoj područnoj službi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva, a iznos se utvrđuje po imovinskom cenzusu. Pravo na doplatak za djecu pripada od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti propisani za stjecanje prava na doplatak.

Određeni iznos se uvećava, ako je dijete gluha osoba.

3. Prava iz zdravstvenog osiguranja

Sustav zdravstvenog osiguranja regulira uvjete zdravstvene zaštite i to je sustav s kojim se gluhe i nagluhe osobe možda najviše susreću. Prava koja proizlaze iz ovog sustava služe tome da gluhim i nagluhim osobama olakšaju svakodnevnicu, dajući im pomagala i druge surdotehničke uređaje koji im omogućuju normalan život.

◆ 3.1 Pravo na utvrđivanje tjelesnog oštećenja

Utvrđeno tjelesno oštećenje je osnova za ostvarivanje prava na novčanu naknadu.

Nakon što je nadležnom tijelu podnesen zahtjev za priznanje prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja nadležno tijelo podnosi zahtjev za vještačenje i dostavlja medicinsku i drugu dokumentaciju Zavodu za vještačenje.

Vijeće vještaka donosi nalaz i mišljenje o vrsti, stupnju i uzroku oštećenja – tjelesnog oštećenja na temelju osobnog pregleda osiguranika, odnosno osobe i dokumentacije te ukoliko se utvrdi invalidnost dobiva se rješenje o stupnju tjelesnog oštećenja.

Osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Prema Uredbi o metodologijama vještačenja (NN 96/2023) i njoj pripadajućoj Listi oštećenja organizma-Lista I oštećenje sluha u smislu:

- potpuni gubitak sluha oba uha s poremećajem govora smatra se **100% tjelesnim oštećenjem** - gubitak sluha veći od 93% po Fowleru
- obostrano teška naglušost - ukupni gubitak sluha od 90% do 93% po Fowleru smatra se **90% tjelesnim oštećenjem**
- obostrana teška naglušost - ukupni gubitak sluha od 70 do 90% po Fowleru smatra se **70% tjelesnim oštećenjem**
- obostrana teška naglušost- ukupni gubitak sluha od 60 do 70% po Fowleru smatra se **60% tjelesnim oštećenjem**
- obostrana teška naglušost-ukupni gubitak sluha od 50 do 60% po Fowleru smatra se **40% tjelesnim oštećenjem**

◆ 3.2 Pravo na slušna pomagala

Prema pravilniku o ordopedskim i drugim pomagalima (NN 62/2019) osigurana osoba ostvaruje pravo na slušno pomagalo kada ima obostrani trajni gubitak sluha, a tonski audiogram pokazuje da je prosječni prag sluha za uho na koje bolje čuje na frekvencijama: 0,5 kHz, 1 kHz, 2 kHz i 4 kHz za dijete do navršene 18. godine 30 dB i više, a 40 dB i više za odrasle na istim frekvencijama.

Osigurana osoba odobrenim slušnim pomagalom mora postizati slušno-govornu komunikaciju unutar socijalnog kontakta prema govornom audiogramu.

Osigurana osoba ima pravo samo na jedno od sljedećih slušnih pomagala:

- analogno slušno pomagalo
- digitalno slušno pomagalo

Dijagnostički postupak i odabir slušnog pomagala provodi nadležni doktor specijalist otorinolaringolog-audiolog, koji pomagalo i propisuje na potvrdi o slušnim i surdotehničkim pomagalima, a odobrenje za pomagalo daje ovlašteni doktor HZZO-a.

Osigurane osobe do navršene 18. godine života koje se nalaze na kontinuiranoj slušno-govornoj rehabilitaciji, odnosno osigurane osobe na redovnom školovanju imaju pravo na dva slušna pomagala.

Osigurana osoba iznad 18. godine života ima pravo na dva istovrsna slušna pomagala pod uvjetom da sa jednim slušnim pomagalom ne postiže razumljivost od najmanje 80%, pri jačini zvuka od 65 dB, te kada se sa dva slušna pomagala u otežanim uvjetima poboljšava razumljivost u odnosu na jedno slušno pomagalo za najmanje 20%.

Osigurana osoba predškolske dobi (od navršenih pet godina života), te osigurana osoba koja je na redovnom školovanju koja ima obostrani trajni gubitak sluha, uz predočenje potvrde o redovnom školovanju ostvaruje pravo na pomagala za poboljšanje komunikacije, predajnik i prijammnik.

Osiguranim osobama slušna pomagala se odobravaju na 2 godine (ako su djeca do 7 godina) ili na 5 godina (od 7. do 18. godine starosti) te na 7 godina (ako je osigurana osoba starija od 18 godina).

Osigurana osoba kojoj je zbog gluhoće ugrađena umjetna pužnica ima pravo na baterije na trošak HZZO-a.

Osigurana osoba obvezna je Zavodu vratiti pomagalo za koje je Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala propisana obveza vraćanja, kao i svako drugo pomagalo kada je iz bilo kojeg razloga prestala potreba za njegovim korištenjem.

Iznimno, osigurana osoba nema obvezu vraćanja pomagala koja se izrađuju po mjeri i koja kao cjelovita pomagala, kao i njihovi sastavni dijelovi, ne mogu biti predmet ponovne uporabe.

Osigurana osoba koja ne vrati Zavodu pomagalo za koje je u Popisu pomagala utvrđena obveza vraćanja, obvezna je Zavodu naknaditi štetu u visini 20% vrijednosti novog istovrsnog pomagala utvrđene u Popisu pomagala.

Pravo na novo slušno pomagalo ide na teret HZZO-a.

♦ 3.3 Pravo na surdotehnička pomagala

Osigurane osobe s potpunim gubitkom sluha- gluhe osobe imaju pravo na sljedeća surdotehnička pomagala:

- svjetlosni signalizator plača djeteta koje ostvaruje jedan roditelj s potpunim gubitkom sluha do djetetove 7. godine;
- svjetlosnu ili vibracijsku budilicu koje ostvaruje gluha osoba koja je za poslenu ili je na redovitom školovanju, odnosno prekvalifikaciji;

Surdotehničko pomagalo se odobrava na rok trajanja od 10 godina, a zahtjev se podnosi nadležnom uredu Hrvatskog Zavoda za zdravstveno osiguranje

4. Prava iz socijalne skrbi

U Republici Hrvatskoj, osobe s oštećenjem sluha imaju određena prava iz socijalne skrbi koja su osmišljena kako bi im se pružila adekvatna podrška i olakšao svakodnevni život. Ova prava obuhvaćaju različite socijalne usluge i potpore koje su dostupne kroz sustav socijalne skrbi.

Evo pregleda prava iz socijalne skrbi za osobe s oštećenjem sluha u RH od 2024. godine:

◆ 4.1 Pravo na inkluzivni dodatak

Zakonom o inkluzivnom dodatku (NN 156/23) uređuju uvjeti za priznavanje prava na inkluzivni dodatak, iznos inkluzivnog dodatka, razine potpore potrebne osobama s invaliditetom, sredstva za financiranje inkluzivnog dodatka te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom.

Inkluzivni dodatak je novčana naknada namijenjena osobi s invaliditetom u svrhu prevladavanja različitih prepreka koje mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

- odrasloj osobi s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kojoj je utvrđen treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja te koja ima status osobe s invaliditetom sukladno zakonu kojim se uređuje registar osoba s invaliditetom.
- djetetu s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kojem je utvrđen drugi, treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja bez obzira na status osobe s invaliditetom.

- odrasloj osobi i djetetu s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kojima je utvrđen drugi ili treći stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja bez obzira na status osobe s invaliditetom.

◆ 4.1.1 Razine potpore

PRVU RAZINU POTPORE MOGU OSTVARITI:

- a) djeca do sedam godina s tjelesnim oštećenjem III. ili IV. stupnja
- b) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem IV. stupnja s Barthelovim indeksom 0 – 20
- c) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem IV. stupnja s Barthelovim indeksom 21 – 35 i dodatnom teškoćom III. ili IV. stupnja
- d) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem III. stupnja s Barthelovim indeksom 36 – 60 i dodatnom teškoćom III. ili IV. stupnja
- e) djeca s oštećenjem vida IV. stupnja s dodatnom teškoćom
- f) djeca s oštećenjem sluha IV. stupnja s dodatnom teškoćom
- g) djeca s gluhošljepoćom IV. stupnja
- h) djeca s poremećajem iz autističnog spektra IV. stupnja
- i) djeca s psihičkom bolesti IV. stupnja
- j) djeca s kroničnom bolesti IV. stupnja
- k) djeca i odrasle osobe s težim i teškim intelektualnim teškoćama IV. stupnja
- l) odrasle osobe s tjelesnim oštećenjem IV. stupnja s Barthelovim indeksom 0–20
- m) odrasle osobe s poremećajem iz autističnog spektra IV. stupnja s dodatnom teškoćom
- n) odrasle osobe s psihičkom bolesti IV. stupnja s dodatnom teškoćom.

DRUGU RAZINU POTPORE MOGU OSTVARITI:

- a) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem IV. stupnja s Barthelovim indeksom 21 – 35 bez dodatne teškoće
- b) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem II. stupnja s Barthelovim indeksom 61 – 90 i dodatnom teškoćom III. ili IV. stupnja

- c) djeca s oštećenjem vida IV. stupnja bez dodatne teškoće
- d) djeca s oštećenjem sluha IV. stupnja bez dodatne teškoće
- e) djeca s gluhošljepoćom III. stupnja
- f) djeca s poremećajem iz autističnog spektra III. stupnja s dodatnom teškoćom
- g) djeca s psihičkom bolesti III. stupnja s dodatnom teškoćom
- h) djeca s razvojnim teškoćama koje nisu definirane Listom oštećenja IV. stupnja
- i) djeca s kroničnom bolesti III. stupnja
- j) odrasle osobe s tjelesnim oštećenjem IV. stupnja s Barthelovim indeksom 21–35
- k) odrasle osobe s oštećenjem vida IV. stupnja bez ostatka osjeta svjetla ili s dodatnom teškoćom
- l) odrasle osobe s oštećenjem sluha IV. stupnja s dodatnom teškoćom
- m) odrasle osobe s gluhošljepoćom IV. stupnja
- n) djeca s intelektualnim teškoćama III. stupnja s dodatnom teškoćom
- o) djeca i odrasle osobe s lakim i umjerenim intelektualnim teškoćama IV. stupnja
- p) odrasle osobe s poremećajem iz autističnog spektra IV. stupnja bez dodatne teškoće
- q) odrasle osobe s psihičkom bolesti IV. stupnja bez dodatne teškoće
- r) odrasle osobe s kroničnom bolesti IV. stupnja uz postojanje potrebe za specifičnom njegom uz izvođenje medicinsko-tehničkih zahvata.

TREĆU RAZINU MOGU OSTVARITI:

- a) djeca do sedam godina s tjelesnim oštećenjem II. stupnja
- b) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem III. stupnja s Barthelovim indeksom 36 – 60 bez dodatne teškoće
- c) djeca od sedam do 18 godina s tjelesnim oštećenjem II. stupnja s Barthelovim indeksom 61 – 90 bez dodatne teškoće
- d) djeca s oštećenjem vida III. stupnja
- e) djeca s oštećenjem sluha III. stupnja
- f) djeca s razvojnim teškoćama koje nisu definirane Listom oštećenja III. stupnja
- g) djeca s kroničnom bolesti II. stupnja
- h) djeca i odrasle osobe s poremećajem iz autističnog spektra III. stupnja bez dodatne teškoće
- i) djeca s psihičkom bolesti III. stupnja bez dodatne teškoće

- j) odrasle osobe s tjelesnim oštećenjem III. stupnja s Barthelovim indeksom 36–60
- k) odrasle osobe s oštećenjem vida III. ili IV. stupnja bez dodatne teškoće
- l) odrasle osobe s oštećenjem sluha III. ili IV. stupnja bez dodatne teškoće
- m) odrasle osobe s gluhošljepoćom III. stupnja
- n) djeca i odrasle osobe s intelektualnim teškoćama III. stupnja bez dodatne teškoće
- o) odrasle osobe s psihičkom bolesti III. stupnja
- p) odrasle osobe s kroničnom bolesti IV. stupnja
- q) osobe s poremećajem glasa, jezika i govora IV. stupnja.

ČETVRTU RAZINU POTPORE MOGU OSTVARITI:

- a) djeca s oštećenjem vida II. stupnja
- b) djeca s oštećenjem sluha II. stupnja
- c) djeca s razvojnim teškoćama koje nisu definirane Listom oštećenja II. stupnja
- d) djeca i odrasle osobe s intelektualnim teškoćama II. stupnja s dodatnom teškoćom
- e) djeca s psihičkom bolesti II. stupnja s dodatnom teškoćom
- f) odrasle osobe s tjelesnim oštećenjem II. stupnja s Barthelovim indeksom 61–90
- g) odrasle osobe s kroničnom bolesti III. stupnja
- h) osobe s poremećajem glasa, jezika i govora III. stupnja.

PETU RAZINU POTPORE MOGU OSTVARITI:

- a) odrasle osobe s oštećenjem vida II. stupnja
- b) odrasle osobe s oštećenjem sluha II. stupnja
- c) djeca i odrasle osobe s intelektualnim teškoćama II. stupnja bez dodatne teškoće
- d) djeca i odrasle osobe s psihičkom bolesti II. stupnja bez dodatne teškoće
- e) odrasli samci s kroničnom bolesti II. stupnja
- f) osobe s poremećajem glasa, jezika i govora II. stupnja

◆ 4.1.2 Način ostvarivanja prava

- **Po službenoj dužnosti:** ukoliko ste korisnik osobne invalidnine (to je po novom zakonu inkluzivni dodatak), postupak ispitivanja prava na inkluzivni dodatak nadležna tijela provode po službenoj dužnosti.
- **Na zahtjev:** Ukoliko prvi put podnosite zahtjev onda rješenjem postotka invaliditeta i nalazima (pripaziti da na audiogramu piše postotak gluhoće po Fowler Sabineovoj metodi) koji ne smiju biti stariji od 6 mjeseci odete u podružnicu Zavoda za socijalnu skrb i socijalnom radniku predate Zahtjev za priznavanje prava na inkluzivni dodatak (https://socskrb.hr/.../zahtjev_za_priznavanje_prava_na...).

Ako je za odlučivanje o pravu na inkluzivni dodatak potrebno utvrđivanje činjenice invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti, Zavod će zatražiti nalaz i mišljenje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom prema propisima kojima se uređuje vještačenje i metodologija vještačenja.

Ako za priznavanje prava nije potrebno vještačenje tada će nadležno tijelo donjeti rješenje i dostaviti ga stranki u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

◆ 4.2 Pravo na smještaj i pomoć u kući

Osobe s oštećenjem sluha mogu imati pravo na organiziranu pomoć u obavljanju kućanskih poslova ili osobne njege kod kuće.

Smještaj u ustanovama socijalne skrbi: U slučajevima kada je potrebno, osobe s težim oštećenjem sluha mogu imati pravo na smještaj u ustanovama socijalne skrbi.

◆ 4.3 Pravo na obrazovanje i zapošljavanje

Osobe s oštećenjem sluha imaju pravo na prilagodbe i podršku u obrazovnim institucijama kako bi im se omogućio pristup i uspješno školovanje.

Osobe s oštećenjem sluha imaju pravo na podršku i prilagodbe na radnom mjestu kako bi se olakšalo zapošljavanje i zadržavanje posla.

◆ 4.4 Pravo na prijevoz i usluge

Osobe s oštećenjem sluha mogu imati pravo na subvencionirani ili besplatni prijevoz kako bi olakšali svakodnevne aktivnosti i sudjelovanje u društvenom životu.

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA:

Osobe s oštećenjem sluha trebaju se informirati o svojim pravima i uslugama koje su im na raspolaganju putem nadležnih socijalnih ustanova ili lokalnih ureda.

Podnošenje zahtjeva za određene beneficije (poput doplatka za pomoć i njegu ili osobne invalidnine) obavlja se putem nadležnih institucija uz priloženu medicinsku dokumentaciju koja potvrđuje oštećenje sluha i potrebe za podrškom.

Za prilagodbe u obrazovanju ili na radnom mjestu, preporučuje se kontaktiranje specijaliziranih službi za podršku osobama s invaliditetom.

5. Prava iz obrazovnog sustava

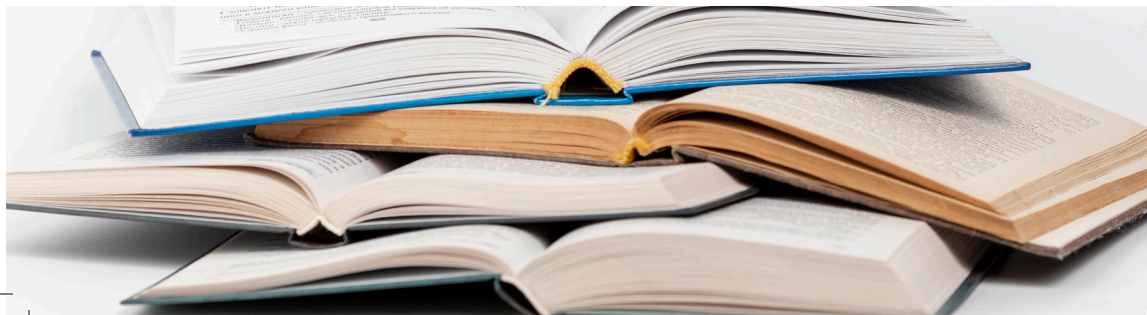
Obrazovni sustav se sastoji od predškolskih ustanova-vrtića, osnovnih škola, srednjih škola i ustanova visokog školstva. Gluhim i nagluhim osobama omogućuje upis po povlaštenim uvjetima, nastavu koja je u skladu s njihovim potrebama te jednakost u sustavu.

Prema ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih propisano je da se upis studija obavlja na temelju javnog natječaja koji objavljuje sveučilište, veleučilište ili visoka škola te da sveučilište, veleučilište ili visoka škola utvrđuju postupak odabira pristupnika bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinu, rođenje, društveni položaj, invalidnost, seksualnu orijentaciju i dob, kao i kriterije (uspjeh u prethodnom školovanju, vrsta završenog školovanja, uspjeh na klasifikacijskom ili drugom ispitu, posebno znanje, vještine ili sposobnosti i sl.) na temelju kojih se obavlja klasifikacija i odabir kandidata za upis.

◆ 5.1 Pravo na prednost pri upisu na visoka učilišta

Osobe s invaliditetom imaju pravo na prednost pri upisu na visoka učilišta u odnosu na ostale kandidate. Ova prednost može se odnositi na veću fleksibilnost kod prijave i evaluacije, kao i na dodatne bodove koji mogu poboljšati rangiranje pri upisu.

Postupak za ostvarivanje ove prednosti može se razlikovati ovisno o visokom učilištu. Obično se zahtijeva priloženje odgovarajuće medicinske dokumentacije koja potvrđuje invaliditet i potrebu za prilagodbama tijekom studija.

◆ 5.2 Naknada dijela troškova prijevoza

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osigurava naknadu dijela troškova prijevoza za redovite studente s invaliditetom.

Zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu potporu za podmirenje dijela troškova prijevoza podnosi se Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih u Republici Hrvatskoj kako bi se studentima omogućila financijska podrška za putovanja povezana s obrazovanjem. Ovaj oblik podrške može značajno olakšati svakodnevno putovanje studentima koji imaju dulje udaljenosti do visokoškolskih ustanova.

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA:

Priprema dokumentacije: Potrebno je pripremiti određenu dokumentaciju koja može varirati ovisno o specifičnim zahtjevima Ministarstva.

To obično uključuje:

- Potvrdu o statusu redovitog studenta u visokoškolskoj ustanovi.
- Potvrdu o upisu ili potvrdu o studijskom programu.
- Dokaz o udaljenosti između mjesta prebivališta i visokoškolske ustanove. Eventualno medicinsku dokumentaciju koja potvrđuje invaliditet, ako je to relevantno za zahtjev.
- Ispunjavanje zahtjevnog obrasca: Obrazac zahtjeva za novčanu potporu za podmirenje dijela troškova prijevoza dostupan je na web stranici Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih ili u nadležnoj administrativnoj jedinici.
- Podnošenje zahtjeva: Popunjeni obrazac zajedno s potrebnom dokumentacijom podnosi se nadležnom tijelu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih ili putem elektroničke pošte prema uputama dostupnim na njihovoj web stranici.

- Obrada zahtjeva: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih provodi procjenu podnesenog zahtjeva na temelju predanih dokumenata i informacija. Nakon što je zahtjev odobren, student će primiti novčanu potporu koja se može koristiti za pokrivanje troškova javnog prijevoza ili drugih prijevoznih sredstava.

◆ 5.3 Pravo na izravan upis u studentski dom

Osobe s invaliditetom imaju pravo na izravan upis u studentski dom, što znači da im se daje prednost pri dodjeli smještaja u odnosu na ostale studente. Ovo pravo je u skladu s principom pravednosti i jednakosti pristupa obrazovanju.

Studentski domovi mogu pružati dodatne usluge i podršku osobama s invaliditetom kako bi im se olakšao studentski život. To može uključivati pristup pomoćnicima u svakodnevnim aktivnostima, prilagođenim prehranbenim opcijama ili drugim potrebama koje proizlaze iz specifičnog invaliditeta.

◆ 5.4 Pravo na stipendiju

DRŽAVNA STIPENDIJA

Država može dodjeljivati stipendije osobama s invaliditetom kao financijsku podršku za obrazovanje. Ove stipendije mogu pokrivati dijelom ili u cijelosti troškove studija, uključujući školarine, knjige, smještaj ili životne troškove.

STIPENDIJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Neke visokoškolske ustanove također nude specijalizirane stipendije za osobe s invaliditetom. Ove stipendije mogu biti usmjerene na poticanje njihovog obrazovanja i podršku tijekom studija.

6. Prava iz radnog zakonodavstva

Sustav radnog zakonodavstva regulira uvjete zapošljavanja na tržištu rada, a gluhih i nagluhih osobama omogućuje zapošljavanje po povlaštenim uvjetima.

◆ 6.1 Prava vezana uz zapošljavanje osoba s invaliditetom

Zapošljavanje osoba s invaliditetom u Hrvatskoj regulirano je nizom zakona i propisa koji osiguravaju njihova prava i promiču njihovu integraciju u radni proces. Ključni zakoni i prava uključuju:

1. ZAKON O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM:

- Ovaj zakon regulira prava osoba s invaliditetom u vezi s profesionalnom rehabilitacijom, zapošljavanjem i radom.
- Cilj je omogućiti osobama s invaliditetom ravnopravno sudjelovanje na tržištu rada.

2. ZAKON O RADU:

- Sadrži opće odredbe o zapošljavanju, radnim uvjetima i pravima radnika, uključujući osobe s invaliditetom.
- Zabranjuje diskriminaciju na temelju invaliditeta i osigurava jednaka prava i uvjete rada.

3. ZAKON O SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE:

- Osigurava zaštitu od diskriminacije na temelju invaliditeta u svim područjima života, uključujući zapošljavanje.

PRAVA OSOBA S INVALIDITETOM:

1. PRAVO NA RAD POD JEDNAKIM UVJETIMA:

- Osobe s invaliditetom imaju pravo na rad pod jednakim uvjetima kao i druge osobe.
- Poslodavci su obvezni osigurati uvjete rada koji su prilagođeni potrebama osoba s invaliditetom.

2. PRAVO NA PROFESIONALNU REHABILITACIJU

Osobe s invaliditetom imaju pravo na profesionalnu rehabilitaciju koja uključuje obrazovanje, osposobljavanje i druge aktivnosti koje im pomažu u pronalaženju i zadržavanju posla.

3. PRILAGODBA RADNOG MJESTA

- Poslodavci su obvezni prilagoditi radno mjesto kako bi bilo pristupačno i funkcionalno za osobe s invaliditetom.
- To može uključivati prilagodbu opreme, rasporeda rada, radnog prostora itd.

4. FINANCIJSKE POTPORE I OLAKŠICE:

- Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom mogu ostvariti financijske potpore, subvencije plaća, oslobađanje od plaćanja određenih doprinosa i druge olakšice.
- Postoje i poticaji za samozapošljavanje osoba s invaliditetom.

5. KVOTNI SUSTAV ZAPOŠLJAVANJA

- Poslodavci s više od 20 zaposlenih obvezni su zaposliti određeni broj osoba s invaliditetom ili platiti naknadu ako to ne učine.
- Naknade se koriste za financiranje mjera profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom.

6. PRAVO NA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOSTI:

- Osobe s invaliditetom imaju pravo na rad u sigurnim i zdravim uvjetima, te na zaštitu zdravlja na radu.

Osobe s invaliditetom u Hrvatskoj imaju zakonski zajamčena prava koja osiguravaju ravnopravnost na tržištu rada i promiču njihovu integraciju. Poslodavci imaju obvezu prilagoditi radna mjesta i osigurati jednake uvjete rada, a država pruža različite potpore i olakšice kako bi se potaknulo zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Prema Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14, 39/18, 32/20) osoba s invaliditetom može se zaposliti na:

- otvorenom tržištu rada (sa i bez financijske potpore i stručne podrške ili samo uz financijsku potporu ili samo uz stručnu podršku) ili
- pod posebnim uvjetima (uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe radnog mjesta od strane poslodavca) u ustanovi ili trgovačkom društvu koji su osnovani radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti na otvorenom tržištu rada
- ili se može samozaposliti u trgovačkom društvu, zadruzi, udruzi, obrtu, domaćoj radinosti, slobodnom zanimanju koje osniva

Poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim predstavništava stranih osoba, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih i zaštitnih radionica dužni su zaposliti, na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju.

Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave te javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili

u pretežitom vlasništvu RH ili jedinica lokalne i regionalne samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

Osoba s invaliditetom treba uz prijavu odnosno ponudu na javni natječaj ili oglas pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traćenih uvjeta, kao i dokaz o invaliditetu.

Najmanje trajanje otkaznog roka propisano općim propisom o radu za osobu s invaliditetom dodatno se uvećava za mjesec dana, osim ako je otkaz skrivila ta osoba.

Navedena osoba ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje 5 tjedana.

Poslodavac i osoba koja se samozapošljava imaju pravo na

- 1. redovne poticaje**
- 2. posebne poticaje**

1. REDOVNI POTICAJI

1. Novčani poticaji – poslodavcu koji zapošljava osobu s invaliditetom određuje se za tu osobu novčani poticaj u visini uplaćenog doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje i doprinosa za zapošljavanje.

2. Pravo na naknadu razlike do punog iznosa plaće radi smanjenog radnog učinka u odnosu na prosječni učinak zdravih osoba, bez obzira je li radno mjesto normirano ili ne.

3. Poslodavac ima pravo na sufinanciranje dijela troškova osobnog asistenta (pomagača u radu) – trošak se obračunava prema postotku radnog vremena koje se odnosi na aktivnost koju osoba s invaliditetom ne može samostalno obavljati zbog vrste i stupnja invaliditeta

2. POSEBNI POTICAJI (isplaćuju se povremeno, odnosno po ukazanoj potrebi)

*** JEDNOKRATNA MATERIJALNA DAVANJA - OBRAZOVANJE OSOBA S INVALIDITETOM**

Pravo na jednokratni poticaj u protuvrijednosti 60 % iznosa troškova obrazovanja osoba s invaliditetom. Obrazovanje može trajati najduže 6 mjeseci, a iznimno do 12 mjeseci uz prethodno odobrenje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Poslodavac ima pravo koristiti ovu mjeru po jednom zaposleniku jedan put. Iznimno, poslodavac može ponovo koristiti ovu mjeru za istog zaposlenika, ukoliko se ukaže potreba radi prirode posla i uvođenja novih tehnologija.

- NEZAPOSLENIH OSOBA

Poslodavac koji u tijeku pripreme za zapošljavanje uputi nezaposlenu osobu s invaliditetom na obrazovanje ima pravo na 60 % iznosa troškova obrazovanja. Isto se odnosi i na samozapošljavanje osoba s invaliditetom.

*** SREDSTVA ZA PRILAGODBU RADNOG MJESTA**

Poslodavac koji u radni odnos zaposli osobu s invaliditetom kojoj je zbog vrste i težine invaliditeta potrebno prilagoditi radno mjesto u smislu uklanjanja arhitektonskih barijera, ima pravo na naknadu troškova prilagodbe radnog mjesta za tu osobu. Trošak prilagodbe nadoknađuje se u visini stvarnih troškova prilagodbe, ali najviše do 50 najnižih mjesečnih osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja.

*** SREDSTVA ZA PRILAGODBU UVJETA RADA**

Poslodavac koji u radni odnos zaposli osobu s invaliditetom, kojoj je zbog vrste i težine invaliditeta potrebno prilagoditi uvjete rada u smislu tehničke prilagodbe radnog mjesta, ima pravo na naknadu troškova u iznosu od najviše do 50 najnižih mjesečnih osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja.

* KREDITNA SREDSTVA PO POVOLJNIJIM UVJETIMA NAMIJENJENA KUPNJI STROJEVA, OPREME, ALATA ILI PRIBORA POTREBNOG ZA ZAPOŠLJAVANJE OSOBE S INVALIDITETOM

Pravo na subvencioniranje do najviše 70 posto ugovorene kamatne stope.

* SUFINANCIRANJE TROŠKOVA RADNOG TERAPEUTA

Poslodavac ima pravo na sufinanciranje dijela troškova druge osobe koja pomaže u savladavanju radnog procesa (radni terapeut) osobi s invaliditetom, za razdoblje najduže od 4 mjeseca od dana zaključenja ugovora o radu.

◆ 6.2 Pravo na profesionalnu rehabilitaciju

Profesionalna rehabilitacija obuhvaća sljedeće mjere i aktivnosti:

- utvrđivanje preostalih radnih i općih sposobnosti
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti
- analizu tržišta rada, mogućnost zapošljavanja i uključenja u rad
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja
- radno osposobljavanje, obrazovanje i programe održavanja i usavršavanja radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja
- informiranje i savjetovanje o mogućnostima koje asistivna tehnologija pruža u učenju i radu
- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu

- informiranje i savjetovanje o primjeni različitih učinkovitih tehnika u učenju i radu
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije
- tehničku pomoć i podršku u provedbi usluga profesionalne rehabilitacije, praćenje i procjenu rezultata profesionalne rehabilitacije
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.

Profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom organizira i izvodi centar za profesionalnu rehabilitaciju samostalno ili u suradnji sa srednjoškolskom ustanovom ili drugom pravnom osobom koja ispunjava uvjete za osposobljavanje propisane ovim i drugim zakonom.

Praktični dio osposobljavanja za rad u tijeku profesionalne rehabilitacije izvodi se kod poslodavca, prvenstveno na otvorenom tržištu rada, u centru za profesionalnu rehabilitaciju, a iznimno u specijaliziranoj obrazovnoj ustanovi.

Profesionalna rehabilitacija kao skup aktivnosti radi osposobljavanja invalida rada za rad uz očuvanje njegove preostale radne sposobnosti obuhvaća postupke:

1. prekvalifikacije - osposobljavanja/školovanja za poslove drukčije od onih koje je osiguranik obavljao ili

2. dokvalifikacije - dopunsko osposobljavanje za obavljanje poslova prema preostaloj radnoj sposobnosti

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju može se steći ako je kod osiguranika ili osigurane osobe smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost nastalo prije navršene 53. godine života.

O pravu na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom odlučuje rješenjem u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojoj je nezaposlena osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena.

Postupak za ostvarivanje tog prava pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom ili njezina zakonskog zastupnika.

Zahtjevu se prilaže dokaz o invaliditetu na temelju kojega se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

Trajanje profesionalne rehabilitacije ovisi o preostalim radnim sposobnostima i složenosti njezinog organiziranja i izvođenja.

◆ 6.3 Pravo prednosti pri zapošljavanju

Osobe s invaliditetom imaju pravo na prednost prilikom zapošljavanja ako ispunjavaju uvjete natječaja za određeno radno mjesto. Poslodavac je dužan dati prednost osobama s invaliditetom u odnosu na druge kandidate koji imaju iste ili slične kvalifikacije. Važno je istaknuti da se osoba s invaliditetom u prijavi natječaja za posao mora pozvati na navedeno pravo.

7. Pravo na tumača za znakovni jezik

Pravo na tumača za znakovni jezik u Republici Hrvatskoj omogućava osobama s oštećenjem sluha pristup uslugama tumača za znakovni jezik kako bi im se olakšala komunikacija u različitim situacijama. Ovo pravo je regulirano zakonom i pruža podršku osobama s oštećenjem sluha u svakodnevnim životnim aktivnostima, uključujući obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvenu skrb i sudske postupke.

◆ 7.1 Zakonodavni okvir

Pravo na tumača za znakovni jezik uređeno je nekoliko zakonskih i podzakonskih akata, uključujući:

- Zakon o suzbijanju diskriminacije
- Zakon o socijalnoj skrbi
- Zakon o obrazovanju
- Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma nacionalnih manjina
- Zakon o Hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj

◆ 7.2 Situacije u kojima se može koristiti tumač za znakovni jezik

- **Obrazovanje:** Učenici i studenti s oštećenjem sluha imaju pravo na uslugu tumača za znakovni jezik tijekom nastave, ispita i drugih obrazovnih aktivnosti.
- **Zapošljavanje:** Pravo na tumača za znakovni jezik tijekom razgovora za posao, radnog odnosa, sastanaka i drugih radnih aktivnosti.
- **Zdravstvena skrb:** Usluge tumača za znakovni jezik tijekom medicinskih pregleda, terapija i drugih zdravstvenih usluga.
- **Sudske i administrativne procedure:** Pravo na tumača za znakovni jezik tijekom sudskih postupaka, policijskih ispitivanja, administrativnih postupaka i drugih službenih aktivnosti.
- **Javne usluge:** Korištenje tumača za znakovni jezik prilikom interakcije s različitim javnim službama, uključujući socijalnu skrb, poreznu upravu i druge državne institucije.

◆ 7.3 Kako osigurati uslugu tumača

- **Podnošenje zahtjeva:** Osoba s oštećenjem sluha ili njezin zakonski zastupnik podnosi zahtjev za uslugu tumača nadležnom tijelu ili ustanovi.
- **Procjena potreba:** Nadležno tijelo procjenjuje potrebe za uslugom tumača na temelju dokumentacije i situacije u kojoj se osoba nalazi.
- **Dodjela tumača:** Nakon odobrenja zahtjeva, nadležno tijelo osigurava tumača za znakovni jezik.

8. Porezne olakšice

Porezni sustav omogućuje gluhim osobama neplaćanje ili plaćanje u manjem iznosu pojedinih poreza te pojedine povlastice unutar tog sustava.

◆ 8.1 Boravišna pristojba

Prema Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o boravišnoj pristojbi (NN 74/2021), gluhe i nagluhe osobe oslobođenje su plaćanja boravišne pristojbe ako je invaliditet utvrđen u skladu s posebnim propisima.

◆ 8.2 Neoporezivi dio dohotka (osnovni osobni odbitak)

Osobni odbitak poreznog obveznika je neoporezivi dio dohotka. Za 2024. godinu, osobni odbitak za osobe s invaliditetom (OSI) u Republici Hrvatskoj uključuje osnovni osobni odbitak i dodatni osobni odbitak specifično namijenjen osobama s invaliditetom.

Prema najnovijim informacijama, ovdje su detalji:

Osnovni osobni odbitak

- **Osnovni osobni odbitak:** 560,00 eura mjesečno (što je ekvivalentno 6.720,00 eura godišnje).

Uvećanje osobnog odbitka za osobe s invaliditetom

- **Dodatni osobni odbitak za OSI:** 240,00 eura mjesečno (što je ekvivalentno 2.880,00 eura godišnje).

Ukupni osobni odbitak za osobe s invaliditetom

Kombiniranjem osnovnog osobnog odbitka i dodatnog osobnog odbitka za OSI, ukupni osobni odbitak za osobe s invaliditetom u 2024. godini iznosi:

- **800,00 eura mjesečno** (što je ekvivalentno 9.600,00 eura godišnje).

Primjena osobnog odbitka

Osobni odbitak koristi se za smanjenje osnovice poreza na dohodak, što znači da se iznos osobnog odbitka oduzima od ukupnog dohotka prije izračuna poreza. Ovaj mehanizam smanjuje poreznu obvezu za porezne obveznike, uključujući osobe s invaliditetom.

◆ 8.3 Pravo na smanjen PDV-a na pomagala (5%)

Stopa PDV-a za slušna pomagala može varirati ovisno o zemlji. U Hrvatskoj, smanjena stopa PDV-a primjenjuje se na određene medicinske proizvode, uključujući slušna pomagala.

Prema trenutno dostupnim podacima (Zakon o porezu na dodanu vrijednost NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22, 113/22, 33/23, 114/23, 35/24), smanjena stopa PDV-a od 5% primjenjuje se na medicinska pomagala, uključujući slušna pomagala. Ova smanjena stopa PDV-a je osmišljena kako bi olakšala pristup važnim medicinskim uređajima osobama koje ih trebaju.

S obzirom na to da se porezni zakoni i stope mogu mijenjati, važno je provjeriti najnovije informacije u vezi s PDV-om na službenim stranicama Porezne uprave ili konzultirati poreznog savjetnika. Trenutno, za 2024. godinu, stopa PDV-a za slušna pomagala u Hrvatskoj je 5%.

9. Komercijalna prava

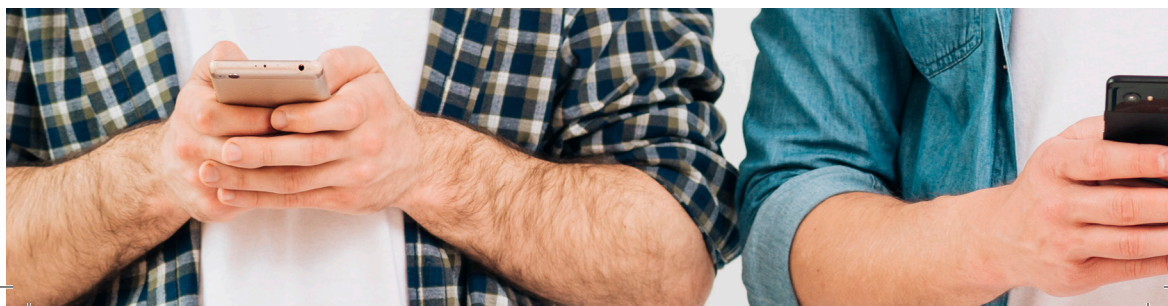
Ova prava se odnose na povlastice koje gluhe i nagluhe osobe ostvaruju kod korištenja usluga mobilne i fiksne telefonije, javnog prijevoza i učlanjenja u pojedine organizacije (HAK, GKNG).

♦ 9.1 Hrvatske željeznice i putovanje brodom

*Pravo na povlašteni prijevoz gluhe i nagluhe osobe željeznicom (HŽ) i brodom (Jadrolinija) četiri puta godišnje- povratna karta sa 75 % popusta od redovite prijevozne cijene u 1. ili 2. razredu putničkog ili brzog vlaka. Pravo se ostvaruje prikazom **objave za povlašteni prijevoz željeznicom i brodom gluhe/nagluhe osobe**, koju pribavlja i ispostavlja ured državne uprave u pojedinoj županiji. Objava vrijedi 60 dana od dana ispostavljanja.

Kada se invalidna osoba koristi pravom na povlasticu u unutarnjem putničkom prometu, ima pravo na besplatnu vožnju za pratitelja koji ne može biti gluha osoba.

* potrebna dokumentacija za izdavanje objave: osobna iskaznica osobe s invaliditetom i njenog pratitelja, preslika i original rješenja o tjelesnom oštećenju, potvrda o nepostojanju tjelesnog oštećenja za pratitelja.

◆ 9.2 HAK

*Pravo na 50 % popusta na godišnju članarinu koje se ostvaruje kod učlanjenja ili plaćanja godišnje pristojbe na način da se pokaže rješenje područne službe Hrvatskog Zavoda za Mirovinsko Osiguranje (HZMO) o utvrđenom postotku invalidnosti.

◆ 9.3 Gradska knjižnica

Pravo na besplatnu godišnju članarinu. Za ostvarivanje ovog prava potrebno je obratiti se Udruzi gluhih i nagluhih.

◆ 9.4 A1

Članovi HSGN-a koji su privatni korisnici A1 ostvaruju kuponsku promociju na mjesečnu naknadu mobilnih tarifa:

Solidna - neograničeni pozivi/SMS, 10 GB interneta (14.93 Eur umjesto 15.93 Eur)

Bolja - neograničeni pozivi/SMS, 40 GB interneta (22.48 Eur umjesto 24.48 Eur)

Savršena+ - neograničeni pozivi/SMS, neograničen internet (28.90 Eur umjesto 30.90 Eur)

Apsolutna tarifa - neograničeni pozivi/SMS, neograničen internet, 100 min međunarodnih poziva prema EU/EEA, 3 GB roaming podatkovnog prometa u zemljama Regije (35.31 Eur umjesto 37.31 Eur).

Također, dostupni su popusti na uređaje u sklopu tih tarifa i to 10 Eur popust uz Solidnu tarifu, 15 Eur uz Bolju, 30 Eur uz Savršenu+ te 50 Eur uz Apsolutnu tarifu.

Ponudu je moguće ostvariti u A1 centrima uz predočenje kupona od Saveza te identifikacijskog dokumenta.

◆ 9.5 ISKON

Iskon omogućuje osobama s invaliditetom koje imaju postotak invalidnosti 80% ili više popust od 10% na mjesečnu naknadu.

Pravo na popust ima:

- vlasnik linije koji podnosi zahtjev za iskon-ovu uslugu
- roditelj/skrbnik malodobnog djeteta s invaliditetom koji na svoje ime podnosi zahtjev za iskon uslugu
- skrbnik osobe s invaliditetom, koji podnosi na svoje ime zahtjev za iskon-ovu uslugu

Da bi se ostvarilo pravo na popust prilikom potpisivanja zahtjeva za uslugu potrebno je priložiti uz potpisanu dokumentaciju i kopiju jednog Rješenja o invaliditetu.

10. Bazeni i povlastice

◆ 10.1 Lipik - bazeni

- cijena bi bila 2,50€ po osobi
- 4 ulaznice gratis + za vozača

◆ 10.2 Aquapark Shhhuma

- Ulaz za osobe s invaliditetom je besplatan.
- Potrebno ponjeti iskaznicu kao dokaz da ste osoba s invaliditetom.
- Ukoliko ide više osoba poželjno je javiti se na mail, samostalno nije potrebno.

◆ 10.3 Bazeni Slavonski Brod

- uz predočenje dokaza o invalidnosti (iskaznica, rješenje ili neki drugi dokaz) koji imate ostvarujete pravo na sniženu kartu.
- Cijena snižene karte za cijeli dan je 3,00 €

KONTAKT:

Udruga gluhih i nagluhih Nova Gradiška

Adresa: Ul. Ljudevita Gaja 9, 35 400 Nova Gradiška

Telefon: + 385 (0) 35 333 115

Mobitel: + 385 (0)91 390 56 54

E-mail adresa: udruga.gluhih.ng@gmail.com

WEB:

FACEBOOK:

11. Popis adresa ustanova

HZZO

Slavonskih graničara 12
35 400 Nova Gradiška

HZMO

Slavonskih graničara 10
35400 Nova Gradiška

Hrvatski zavod za socijalni rad

Karla Dieneša 4
35400 Nova Gradiška

Porezna uprava (ispostava Nova Gradiška)

Trg kralja Tomislava 1
35400 Nova Gradiška

HAK (predstavništvo Nova Gradiška)

Kožarska 2
35400 Nova Gradiška

Gradska knjižnica Nova Gradiška

Ul. Matije Antuna Relkovića 4,
35400, Nova Gradiška

Lipik – Bazeni

Ul. Hrvatske mladeži 25B,
34551, Lipik

Bazeni Slavonski Brod

<https://uzgso.hr/gradski-bazeni/>

Aquapark Shhhuma

<https://www.shhhuma.com/>

Studentski Centar Zagreb

www.sczq.unizg.hr

Fond za profesionalnu rehabilitaciju

www.fond.hr

A1

www.a1.hr

ISKON

www.iskon.hr

